

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON NOKIAN YHDISTYS ry.

TOIMINTAKERTOMUS 2024

1. Yleistä toiminnasta

Yhdistyksen 49. toimintavuosi oli täynnä monipuolista toimintaa sekä aktiivista vaikuttamista nokialaisen luonnon puolesta. Jäsenistömme ja muut nokialaiset ovat olleet ihailtavasti mukana toiminnassamme. Tämä kertoo siitä, että olemme pystyneet tarjoamaan yleisölle mielenkiintoisia ja innostavia tapahtumia ja retkiä. Uutena tapahtumatyyppinä kokeilimme alkuvuodesta luontoiltaa, jossa lähialueen asiantuntijat vastasivat yleisön lähettämiin luontoaiheisiin kysymyksiin. Tapahtumissamme näkyi myös vahvistuva painotus lapsiin ja nuoriin. Yhteistyössä Emäkosken koulun kanssa mainittakoon kansainvälisten Erasmus-oppilaiden kanssa tekemämme retki Ruutanan luonnonsuojelualueelle. SLL Nokia teki toimintavuotensa aikana monipuolista yhteistyötä viranomaisten ja muiden järjestöjen kanssa. Uutena avauksena mainittakoon orastava yhteistoiminta Nokian seurakunnan kanssa. Nokian lukiolla aktiivimme Kaija Helle oli puolestaan kertomassa luonnonsuojelusta erilaisia maailmankuvia esitelleessä tilaisuudessa.

Vuoden aikana järjestimme voimavaroihimme nähden hämmästyttävän määrän retkiä ja tapahtumia sekä erilaisia talkoita, joihin osallistui yli 1 500 henkilöä. Yhdistyksen yhteydessä toimii Nokian Lintukoulu, joka on myös järjestänyt vuoden aikana suuren määrän erilaisia retkiä nokialaiseen luontoon sekä muita tilaisuuksia. Erityisesti retkitoiminnassa täytyy mainita Kaija Helteen ja Anne Viitalaakson vuodesta toiseen jatkuva vahva panos.

Paikallisesti olemme olleet aktiivisesti vaikuttamassa Nokian kaupungin kaavoituspäätöksiin vaikkakaan tulokset eivät ole aina läheskään vastanneet toiveitamme. Nokian on nopeasti kasvava kaupunki, mikä on näkynyt lähes kuumeisena kaavoitustoimintana. Otimme vuoden aikana kantaan Pitkäniemen, Harjuniityn sekä Siuron Alumiinitien kaavasuunnitelmiin, joissa kaikissa havaitsimme merkittäviä puutteita luonto- ja kulttuuriarvojen osalta. Lisäksi olimme yhdessä lähialueen muiden luonnonsuojeluyhdistysten kanssa vaikuttamassa Fingridin uuden sähkövoimalinjan linjaukseen. Oma huomiomme keskittyi erityisesti voimalinjan vaikutuksiin Pinsiössä.

Mielipiteiden, lausuntojen ja vaikuttaminen lisäksi emme ole pelänneet tarttua myös lapioon ja muihin työvälineisiin. Kesällä järjestimme yhteistyössä Nokian kaupungin kanssa erityisesti Haaviston lehdossa vieraslajitalkoita. Lisäksi hoidossamme ovat olleet palosirkkan esiintymisalueet Nokian Siuron venesatamassa ja Pyymäen kedolla, Linnavuoren Raiskio sekä Maatilanharjun keto.

Yhdistys ja erityisesti sihteerimme Tiina Kauppi on aktiivisesti ollut vaikuttamassa toimenpiteisiin, joilla saataisiin turvattua Pinsiön raakkujen elämä ja tulevaisuus. Aktiiviset ihmiset ovat olleet yhteydessä Tampereen kaupunkiin, jotta Tampereen vedenotto saataisiin loppumaan Matalusjoesta. Näin voitaisiin merkittävästi parantaa raakun elinolosuhteita ja mahdollisuuksia lisääntyä. Valtuustoaloitteen kohtalo selviää tulevana vuonna. Tampereen vedenotosta on tehty Tampereella valtuustoaloite, asia on käsitelty kaupunginhallituksessa, joka ei puoltanut vedenoton lopettamista. Asia menee seuraavaksi

valtuustokäsittelyyn huhtikuussa 2025. Pieni työryhmä kerää vasta-argumentteja ja taktiikkaa valtuustokäsittelyä varten.

Yhdistyksen tiedottamisen, jäsenhankinnan ja muunkin toiminnan kehittämistä on jatkettu vuoden aikana vahvasti. Heti vuoden aluksi järjestettiin jäsenilta, jossa hahmoteltiin uudenlaisia toimintamuotoja. Vuoden toimintaa leimasi myös valmistautuminen tulevaan juhluvuoteemme. Loppuvuodesta julkaisimme yhdistyksen uuden esitteen ja samalla aloitettiin myös tulevana vuonna julkaistavan juhlaulkaisun kirjoitus- ja toimitustyö. Hankeen ovat taloudellisesti merkittäviä panostuksia, joiden toivomme vahvistavan osaltaan omaa jäsenmääräämme. Kaiken lisäksi olemme myös toteuttaneet yhdistyksen nettisivujen uudistuksen, joka tapahtui Suomen Luonnonsuojeluliiton aloitteesta. Julkaisu- ja tiedotustoiminnassa Kaarina Davis on osoittanut jälleen kerran väsymätöntä omistautumista. Valitettavasti vuodenvaihteen jälkeen on ollut nähtävissä korkeamman jäsenmaksun heikentävä vaikutus yhdistyksen jäsenmäärään. Uhkana on, että jäsenhankinnan hyväksi tehdyn pitkäjänteisen työn tulokset valuvat muutamassa kuukaudessa hukkaan.

2. Hallinto ja jäsenistö

2.1. Hallitus

Yhdistyksen puheenjohtajana on toiminut Keijo Rantanen.

Muut hallituksen jäsenet:

Kaarina Davis	jäsensihteeri, internetvastaava
Marko Jaakkola	
Kaija Helle	
Tiina Kauppi	sihteeri
Markku Kinnunen	taloudenhoitaja
Anni Kuisma	Instagram-vastaava
Sanna Lehtinen	varapuheenjohtaja

Toiminnantarkastajina jatkoivat Sirpa Korpi ja Minna Santaoja.

Varatoiminnantarkastajina olivat Timo Kervinen ja Jyrki Kaipainen.

Yhdistyksen hallituksella oli vuoden aikana kahdeksan kokousta, jotka pidettiin 10.1., 20.2., 7.5., 6.6., 21.8., 18.9., 15.10. ja 19.11. Lisäksi hallitus teki päätöksiä sähköpostilla ja WhatsApp-ryhmässä, jotka vahvistettiin kokouksissa.

Hallituksen vuosi-illalliset olivat 10.1. vuoden 2023 osalta ja vuoden 2024 illallinen nautittiin 10.12. seurustelun merkeissä.

Hallituksen kokoukset pidettiin Ravintola Pancho Villassa, puheenjohtaja Keijo Rantasen kotona Valkoseläntiellä, Anni Kuisman kotona Suojasentiellä, Luodon saarella, Kirjasto- ja kulttuuritalo Virrassa, Nokia-salin aulassa ja Mikko Honkalan kotona Jussinkujalla.

10.1. kokouksessa Tapio Perttuselle ja Keijo Rantaselle annettiin Suomen luonnonsuojeluliiton hopeiset ansiomerkit aktiivisesta toiminnastaan luonnon ja yhdistyksen hyväksi.

Syyskaudella yhdistyksellä oli työharjoittelija Marko Seppä-Murto Erä-Karkun evankelisesta opistosta ajalla 9.9.-19.11. Työharjoittelussaan hän suoritti opinnäyttötönsä yhdistyksen toiminnassa ja vastuulla.

2.2. Yleiset kokoukset

Kevätkokous pidettiin 27.3. ja syyskokous pidettiin jo 21.8. sääntömuutosasian vuoksi. Jäsenkokoukset olivat Kirjasto- ja kulttuuritalo Virrassa.

2.3 Hallinto ja talous

Yhdistyksen sääntöjä muutettiin lisäämällä niihin vähävaraisten jäsenmaksuluokka. Sääntömuutos rekisteröitiin Patentti- ja rekisterihallituksessa ja hyväksyttiin Pirkanmaan luonnonsuojelupiirillä. Rekisteröidyt ja hyväksytyt säännöt toimitettiin keskustoimistolle Kilta-rekisteriin lisättäväksi. Jotta vähävaraisten jäsenmaksu voitiin ottaa käyttöön vuoden 2025 alusta, sääntömuutos oli tehtävä lokakuun 2024 loppuun mennessä. Luonnonsuojeluliiton valtuusto on päättänyt vähävaraisten jäsenmaksuksi 32 euroa vuodelle 2025.

2.4. Jäsenistö

Vuoden lopussa yhdistyksen jäsenmäärä oli 237 henkilöä.

Yhdistyksen jäsensihteeri lähetti vuoden aikana 16 jäsenkirjettä Kilta-järjestelmän kautta. Kirjeissä tiedotettiin ajankohtaisista tapahtumista ja muista yhdistyksen toimintaan liittyvistä asioista.

Verkkosivut uudistettiin osana liiton koordinoimaa kotisivu-uudistusta. Uudistus toteutettiin vuoden aikana ja vaati merkittävän työpanoksen sisältöjen ja kuvien siirtämiseen sekä uuden julkaisujärjestelmän käyttöönottoon ja sen käytön opetteluun. Vanhan WordPress-verkkosivun tekninen ylläpito loppuu alkuvuodesta 2025 ja sen jälkeen niille ei enää pääse. Uusi sivustopohja on osoittautunut käytössä haastavaksi ja toivomme sitä kehitettävän käyttäjäystävällisemmäksi.

Vuoden aikana työstiin kattavaa perehdytyskansiota yhdistyksen toiminnan kehittämiseksi ja uusien aktiivien perehdyttämisen tueksi. Kansio käsittää nyt 40 sivua ja sen käyttöönotto tapahtuu vuonna 2025.

16.1. Jäsenille järjestettiin matalan kynnyksen jäsenilta Nokia-salin lämpiössä. Paikalla oli seitsemän kiinnostunutta tutustumassa toimintaan.

Yhdistyksen 50-vuotisjuhlavuoden kunniaksi toteutettiin uusi jäsenesite, jonka tavoitteena on vauhdittaa jäsenhankintaa ja lisätä yhdistyksen tunnettuutta. A5-kokoinen, 12-sivuinen neliväriesite painettiin 500 kappaleen painoksena.

Vuoden aikana valmisteltiin myös 52-sivuista juhlavuoden jäsenlehteä, joka julkaistaan vuonna 2025. Alun perin suunnitelmissa oli yhdistyksen historiikin laatiminen, mutta siitä luovuttiin.

2.5 Tiedotus

Yhdistyksen tiedotukseen käytettiin jäsenkirjeitä, Instagram-tiliä, yhdistyksen verkkosivuja ja Nokian Uutisten ilmoituksia.

Nokian Uutisissa julkaistuja mielipiteitä ja tapahtumajuttuja paperilehdessä ja nettisivulla.

Tiedotteet ja artikkelit

15.1. *"Nokialaisia luonnonsuojelijoita palkittiin ansiomerkein"*, Nokian Uutiset julkaisi tiedotteemme.

8.2. Nokian Uutiset *"Suojellaanko Nokian Intianlahden muinaisuoma?"* Intianlahden muinaisuoma sisältyy yhdistyksen 12.1.2015 kaupunginhallitukselle jättämään Siuron metsien suojeluesitykseen.

Kaupunginhallitus teki 5.2. alueesta suojelupäätöksen.

12.2. *"Kaksi tuntia lähiluonnon ihmeitä Kerholassa"*. Luontoillan asiantuntijoiden monipuolisten vastausten ja keskustelun kuvailu.

12.2. Nokian Uutiset esitteli kulttuurihistoriallisesti arvokkaan sairaalan miljöötä: *"Pitkäniemellä on pitkä historia"*.

26.2. Nokian Uutisissa oli mielipide Harjuniityn asemakaavasta: *"Haaviston ja Utolan luontoarvot ovat suojelun arvoisia – Virkistysreitti Nokianvirran rantaan olisi kohtalokas virhe."*

14.3. *"Siuronkoskella jäntevän saukon jäljillä"*, paikallislehti kuvaili saukcoretkeä.

16.4. Nokian Uutiset julkaisi juttu retkestä Halimaan kallioille: *"Retki vei 11 000 vuoden takaisille merenrannan kallioille, jotka löytyvät yhä Nokialta."*

28.5. Tiedote Nokian Uutisissa: *Kulttuuripolku vie yläkoululaisia luontoon ja kulttuurin ääreen*. Aamulehti julkaisi tiedotteen 29.5.

6.6. Nokian Uutiset julkaisi tiedotteemme: Ilveksen kaatolupien kaatumisesta HHO:ssa. Hallinto-oikeus kumosi kaikki Riistakeskuksen ilveksen kaatoon myöntämät poikkeusluvut.

7.6. Aamulehti esitteli Emäkosken koulun Erasmus-vaihto-oppilasryhmän vierailua Nokialla ja Ruutanalla.

25.7. *"Talkoilun yhteisöllisyys on palkitsevaa"* Nokian Uutisissa.

12.8. *"Kansalaisten valvonnan tärkeys ilvesten suojelussa korostuu"*, Nokian Uutiset.

3.10. Nokian Uutiset *"Komea hirvenkello kukki Linnavuorella Raiskion niityllä"*.

10.10. Nokian Uutiset *"Ilveshavainnot lisääntyvät valvonta- ja riistakameroiden myötä"*. Kaarina Davisin laatima yhdistyksen ja SLL Pirkanmaan kannanotto suurpetokeskusteluun.

16.10. Nokia Uutiset: *"Syysretken tunnelmaa Seitsemisen suolla"*.

21.11. Nokian Uutiset: *"Alumiinitien suunnitelma on kohtuuton asukkaille"*.

2.12. *"Kari Leo tuo taidetta henkilökuvaukseen"*, paikallislehti esitteli palkitun kuvaajan esitystä.

15.12. julkaistiin 1/2024 Tampereen kasvitieteellisen yhdistyksen Talvikki-lehdessä Marko Jaakkolan ja Kaija Helteen artikkeli *"Hirvenkellon runsas kukinta on hyvä luontouutinen – Uhanalainen hirvenkello kukki Raiskion niityllä ensimmäisen kerran 12:een vuoteen"*.

3. Edustukset

Kaarina Davis on edustanut yhdistystä SLL Pirkanmaan piirin hallituksessa.

Luonnonsuojelupiirin kevätkokouksessa yhdistystä edusti Kaarina Davis. Syyskokouksessa edustajina olivat Kaarina Davis ja Kaija Helle.

Tiina Kauppi edusti yhdistystä ja SLL Pirkanmaan piiriä luonnonsuojeluliiton syyspäivillä Kokkolassa 7.-8.9. Pirkanmaan ELY-keskuksen Pinsiön-Matalusjoen LIFE Revives-hankkeessa yhdistystä edusti Tiina Kauppi varallaan Anni Kuisma. 6-vuotisessa hankkeessa on tavoitteena joen tilan parantaminen soveliaaksi raakulle ja sen väli-isäntänä toimivalle taimenelle.

Yhdistys vastaa uhanalaisten perinnemaisemien Helmi-kohteeksi listatusta Maatialanharjun kedon hoidosta. Hoitotyötä tehtiin myös Siuron uhanalaisen palosirkkan esiintymillä edellisvuosien malliin. Uutena kohteena aloitettiin ennallistamisen suunnittelu uhanalaisen hirvenkellon esiintymällä Linnavuoren Raiskiossa.

Vieraslaji jättipalsamia hävitettiin Utolassa yhteistyössä kaupungin ympäristönsuojeluyksikön kanssa. Hauroisissa järjestettiin yhdet vieraslajitalkoot, minkä lisäksi yksityishenkilöt hävittivät vieraslajeja kaupungin eri puolilla.

27.1. pidettiin Life Revives Raakkuryhmän kokous. Kokouksessa käsiteltiin lähinnä mittaustietoja sekä mahdollista yhteistyötä maanomistajien kanssa sorastuksista sekä peltojen kalkituksesta ja suojavyyhykkeistä.

13.2. SLL Pirkanmaan piirin Vesiwebinaari, johon Kaarina Davis ja Kaija Helle osallistuivat Teams-sovelluksella. SLL:n lakiasiantuntija Hannes Koljonen esitteli vesilainsäädäntöä, virtaamaesteiden purkamista ja lain vaikutusmahdollisuuksia. Nostimme kysymykseen vesilain mahdollisuudet raakun tilanteen parantamiseksi, ja Koljonen lupasi palata raakun ja purotaimenen Pinsiön-Matalusjoen tilanteeseen.

19.2. Katselmus Hakavuoressa kaupungin teknisen toimen kanssa. Syksyllä 2023 kaupungin toimesta alueella kaadettiin pähkinäpensaita varjostavaa puustoa jääkauden jälkinä näkyvän muinaisrantakivikon päälle. Kaija Helle neuvotteli kaupungin työnjohdon ja metsurin kanssa puiden siirtämisestä toisaalle. Alue on pähkinäpensaalla luontotyyppin luonnonsuojelualue.

23.2. Teams-palaveri Pitkäniemen asemakaavamuutoksesta kaupungin kaavoittaja Johanna Fingerroosin ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntainliiton edustaja Vänskän sekä Ramboll Oy:n Kristiina Siikin kanssa. Ytimessä oli Pitkäniementien ja Vaasan moottoritie yhdistävän tien linjaus liito-oravien takia. Kaarina Davis, Kaija Helle ja Sanna Lehtinen osallistuivat.

12.3. SLL Pirkanmaan Malminetsintäwebinaari, jossa biokemisti Jari Natunen avasi kaivoslupiin vaikuttamista ja SLL:n oikeustuntija Hannes Koljonen lakisääteisiä menettelyjä. Kaarina Davis ja Kaija Helle osallistuivat.

13.3. Yhdistyksen toiminnan esittely Katja Hiisilän aloitteesta Myllyhaan koululla Lähdekorven ja Hirsimäen omakotiyhdistysten kutsumana. Kaija Helle kertoi yhdistyksen tavoitteista, tapahtumista ja kaupungin luonnosta 20 osallistujalle.

26.3. SLL Pirkanmaan Vaikuta vakuuttavasti-webinaari, jossa Nokian kaupungin ympäristönsuojelusuunnittelija Anne Hirvonen kertoi maankäytön suunnittelusta kunnissa ja kaavoitukseen vaikuttamisesta ja Jorma Mäntylä esitteli 20-vuotista Tavase-hanketta, josta Tampereen Vesi luopui kuluneena vuonna. Kaarina Davis ja Kaija Helle osallistuivat.

2.4. Luento Nokian Eläkkeensaajat ry:lle Nokian arvokkaasta luonnosta. Kaija Helle esitteli kotikuntansa luontoa 100:lle intensiivisesti seuranneelle eläkeläiselle. Lopuksi kuultiin haitarinsoittoa ja juotiin kahvit.

8.5. Teams-neuvottelu Etapin Luppo-ryhmän vetäjä Inari Aallon kanssa kevään ja kesän luonnonhoitotöiden aikataulusta. Kaija Helle edusti yhdistystä.

28.5.2024 klo 13-17 Emäkosken koulun Erasmus-vaihto-oppilaiden geologia- ja luontoretki Ruutanen luonnonsuojelualueelle. Opetus tapahtui englanniksi. Vieraat tulivat Portugalista, Puolasta ja Tanskasta. Yhteensä 14-16 -vuotiaita oppilaita oli noin 30 ja aikuisia noin 10. Emäkosken koulu järjesti ryhmälle nuotiolounaan. Tapahtumasta vastasi opettaja Tarja Nieminen. Kaija Helle, Keijo Rantanen ja Tiina Kauppi SLL Nokian edustajina opastivat. Lisäksi opastajana oli Onni Rantanen.

20.5.-23.5. sekä 27.5.-30.5.2024 Nokian Kulttuuripalvelujen kulttuurikoordinaattori Pia Keltin tilaama tapahtuma ”Kulttuuripolku ja Ruutanan luonnonsuojelualue” Nokian 9-luokille toteutettiin opastuskierroksina Ossi Somman veistospuistolta Ruutanan luonnonsuojelualueelle. Retkien kesto oli 120 minuuttia sisältäen evästauon. Reitin pituus oli 2,2 km.

Retket toteutettiin yhteistyössä SLL Nokian ja Ossi Somma-Seuran kanssa. Ruutanan oppaana toimi Kaija Helle ja 28.5. Sanna Lehtinen sijaisti häntä yhden tunnin. Ossi Somma-Seuran oppaana toimi Laurenzia Tarinain Mäkitalo. Kulttuuripalvelut vastasi ryhmien varauksista ja luokkien opettajat vastasivat ryhmien valvonnasta.

Opastuksia tehtiin 16:lle ryhmälle ja ryhmiä oli kaksi päivässä. Oppilaita oli yhteensä 480 ja heidän opettajiaan oli 35.

2.7. Katselmus Siuron palosirkkan esiintymillä ELY-keskuksen ylitarkastaja Susanna Intken kanssa yhdistyksen pyynnöstä. Katselmuksessa katsottiin esiintymien elinympäristöjen tilaa Siuron venesatamasta radan varren esiintymiltä ulottuen Pyymäen kedolle. Samalla arvioitiin hoitotöiden tarvetta. Katselmuksessa todettiin palosirkkan esiintymien hoitotöiden olleen oikeansuuntaisia ja tulosten hyviä. Yhdistystä edustivat Marko Jaakkola ja Kaija Helle.

8.8. Katselmus Nokian ev.lut srk:n edustajien kanssa Kehossa, Timo Tuomisto sekä Onni ja Keijo Rantanen edustivat yhdistystä.

6.9. Työhyvinvoinnin virkistyspäivänretki Puropuistoon Nokian ateria- ja siivouspalvelun henkilöstölle Linda Hautalan tilaamana. Kaija Helle esitteli Puropuiston syksyistä luontoa 34:lle osallistujalle.

16., 17. ja 18.9. kaupungin ympäristökasvatusviikon ohjelmassa tehtiin havaintoja ja juteltiin Koskenmäen, Myllyhaan ja Kankaantaan koulujen ala-asteiden oppilaiden kanssa lähikohteiden luonnosta. Retkille osallistui yhteensä 136 oppilasta 10 opettajan vastuulla ja Kaija Helteen opastamina.

14.10. Nokian arvokkaiden luontokohteiden esittely Nokian iäkkäille Martoille. Lyhyeksi toivotusta luennoista ei ollut tullut loppua Marttojen muistellessa raakkujen avaamisia ja Melon padon veden nousun alle jääneen hienon lehdon menetystä. Kaija Helle luennoi ja keskusteli 20 Martan kanssa.

22.10. Nokian Strategisen kaavan esittely Virrassa, Kaija Helle, Markku Kinnunen ja Timo Tuomisto osallistuivat kaava-arkkitehti Johanna Fingerroosin esittelyyn.

23.10 Alumiinitien asemakaavan esittelyssä Purso Oy:n tiloissa olivat Kaija Helle ja Markku Kinnunen.

30.10. ”Maailma toisin silmin” Nokian lukiolla biologian lehtori Kaisa Leinosen kutsusta. Kaija Helle oli vastaamassa lukiolaisten kysymyksiin ja kertomassa yhdistyksen toiminnasta 24:lle oppilaalle.

26.11. Siuro-Kulju-Linnavuori ja Lukkila-Hautamoisio osayleiskaavan esittelytilaisuus Haukkalan päiväkodilla Siurossa. Kaarina Davis, Kaija Helle ja Markku Kinnunen osallistuivat.

12.12. Neuvottelut Pinsiön-Matalusjoen maanomistajien edustajien kanssa Tampereen Veden lopettamisesta. Kokouksessa oltiin yhtämielisiä siitä, että Tampereen tulee lopettaa vedenoton Pinsiönlähteestä ja sitä sitä ympäröivästä valuma-alueesta. Asiaa käsiteltiin valtuustoaloitteen tehneen Saana Kuusipalon kanssa (Tampereen valtuusto, sosdem). Sovittiin, että, kun asia etenee hallitukseen ja valtuustoon, niin työryhmä kerää vasta-argumentteja ja kehittää taktiikan (mm tiedotus etukäteen).

12.12. Yhdistyksen toiminnan esittely Red Door-kuntosalilla Sotaveteraaniliiton ja Mieli ry:n kanssa. Mukana olivat Tiina Kauppi, Timo Tuomisto, Kaija Helle ja Mikko Honkala. Standillämme kävi 40 kuntoilijaa.

3.1 Toimintavuoden aikana yhdistys on tehnyt yhteistyötä seuraavien tahojen kanssa

Yhteistyötä on tehty Emäkosken koulun Erasmus vaihto-oppilasryhmän, Etappi ry:n Luppo-ryhmän ja Kuukkeli-retkikunnan, Kokemäenjoen vesistön vesienhoitoyhdistyksen (KVVY), kaupungin kaavoitus-, kirjasto-, koulu-, kulttuuri- teknisen toimen ja ympäristönsuojeluyksikön sekä Kankaantaan, Koskenmäen ja Myllyhaan koulujen kanssa.

Yhteistyökumppaneita olivat myös K-Supermarket Löytis, Kätevät Emännät-marttaryhmä, Kyrön Luonto, Lähdekorven-Hirsimäen omakotiyhdistys, Ossi Somma-seura, Nokian Eläkkeensaajat, Nokian Lintukoulu, Nokian lukio ja Nokian Martat.

Yhteistyötä tehtiin myös Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristövastuualueen, Pirkanmaan lintutieteellisen yhdistyksen (BirdLife Pirkanmaa), Red Door-kuntosalin, Siuro-Seuran, Suomen luonnonsuojeluliiton (SLL), SLL Pirkanmaan, SLL Ylöjärven ja Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistyksen kanssa.

4. Luonnonsuojelutyö

4.1. Lausunnot ja mielipiteet

Nokian kaupungin kaavoitustoiminnan seuraaminen ja mielipiteiden esittäminen kaavaluonnoksista kuuluu yhdistyksen ydintoimintoihin. Jälleen vuoden aikana Nokian kaupunki julkisti lukuisia kaavaluonnoksia, joiden luonto- ja ympäristövaikutusten valvominen näyttää olevan yksinomaan yhdistyksemme vastuulla.

Yleisesti voidaan todeta, että kaavoitusta valmistellaan Nokialla hätäisesti ja huolimattomasti. Usein mennään sieltä, ”missä aita on matalin”. Alueiden luonto- ja kulttuuriarvoihin suhtaudutaan usein virkamiesten taholta vähättelevästi ja samoin luullaan, että Nokian kaupunkia eivät koskisi valtakunnalliset ja kansainväliset luonnon- ja ympäristönsuojelun tavoitteet ja sopimukset.

Vuoden aikana otimme kantaa seuraaviin kaavaluonnoksiin, kaavaehdotuksiin ja ympäristöhankkeisiin:

8.1. Muistutus Nokian kaupunkikehityslautakunnalle Pitkäniemen asemakaavan muutosehdotuksesta.

12.2. Mielipide Harjuniityn keskustan osallistumis -ja arviointisuunnitelmasta ja asemakaavaluonnoksesta Drno NOK/3912023.

20.2. Kunnallisvalitus Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle Nokian kaupunginvaltuuston kokouksessaan 11.12.2023 § 91 hyväksymästä asemakaavamuutoksesta koskien 10. kaupunginosan korttelissa 19 olevaa Sarpatintien kerrostalokorttelia. Drno NOK/446/05.00.02/201.

25.3. Muistutus Ylöjärven ympäristölautakunnalle ympäristönsuojelulain (527/2014) 28 §:n mukaisesta ympäristölupahakemuksesta koskien biotaloustermiinaalia. Hakija on Konetyö J&T Uusitalo Oy Y-tunnus: 2201804-1 kiinteistöllä 980-428-8-14 osoitteessa Pinsiönkankaantie 147. Hakijan yhteysosoite on Karjasillantie 52 A, 28240 Pori ja Y-tunnus on 2201804. Muistutus jätettiin SLL Ylöjärven, Hämeenkyrön ja Pirkanmaan piirin kanssa. Asiaa ei ole vielä tähän mennessä käsitelty Ylöjärven ympäristölautakunnassa.

Tilannetta seurataan.

14.5. Lausunto ELY-keskukselle Fingrid Oyj:n Kristiinankaupunki -Melo-voimalinjan ympäristövaikutusten arvioinnista.

26.8. Mieliipide Alumiinitie 2:n osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

28.10. Mieliipide Alumiinitie 2:n asemakaavaan ja asemakaavan muutosluonnokseen Nokian Uusikylässä kiinteistöllä 536-15-67-2. Alueen omistaa Purso Oy. DRNO (NOK/233/2024).

11.11. Muistutus Nokian Strategisen yleiskaavan ehdotukseen. Diaarinumero NOK/1689/2019.

9.12. Valituslupahakemus ja valitus Vaasan hallinto-oikeuden maa-aines- ja ympäristölupaa koskevasta päätöksestä Nokialla.

9.12. Valituslupapyyntö ja valitus Korkeimmalle hallinto-oikeudelle Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä 30.10.2024 numero 1491/2024, joka koski Nokian kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöstä 23.9.2022 (21.9.2022 § 64) (Maa-aines- ja ympäristölupa Suomen Maa ja Kivi Oy:lle kiinteistöillä 536-402-1-88 Leukavahanmetsä ja 536-402-2-16 Heikkilän metsä, Nokia. Valitus jätettiin SLL Pirkanmaan piiri ry:n, SLL Nokia ry:n Kyrön luonto ry:n, ja Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys ry:n nimissä.

4.2 Kenttätyö

Vuoden 2024 alkaneita luonnon monimuotoisuuden ja luonnonsuojelun edistämisen tapahtumia.

Raakun suojelu Pinsiön-Matalusjoella

Tiina Kauppi on vaikuttanut aktiivisesti raakun suojelun parantamiseen Pinsiön Matalusjoella. 9.9.2024 Paikallisyhdistysten aloitteesta lähti pormestari Kalervo Kummolalle ja esikunnalleen ehdotus/aloite Tampereen kaupungin vedenoton lopettamiseksi Pinsiön lähteestä. Tamperelainen kaupunginvaltuutettu Saana Kuusipalo teki asiasta valtuustoaloitteen 16.9.2024, jota Tiina Kauppi ja Kaija Helle valmistelivat useiden asiantuntijoiden tukemana. Tampereen valtuustossa aloite sai kannatusta 37 edustajalta (edustajia 67). Asian jatkoa seurataan.

Yhdistyksellä oli työharjoittelija Marko Seppä-Murto Erä-Karkun Evankeliselta opistolta 9.9-19.11. Marko Jaakkola ja Kaija Helle vastasivat harjoittelussa tapahtuneesta opinnäytetyöstä. Opiskelija Marko Seppä-Murto suoritti luonnonhoitotöitä yhdistyksen ennallistamis-, kunnostus- ja hoitokohteissa. Työraportit on lähetetty viranomaisille sekä Erä-Karkun evankeliselle opistolle.

Uhanalainen vaarantunut (VU) hirvenkello kukki runsaana Raiskion niityllä ensimmäisen kerran 12 vuoteen. Laji on löydetty paikalta vuonna 1995 ja kukintoja on havaittu muutaman kerran sen jälkeen. 2010-luvulla niitty oli pahoin umpeutumassa ja 2017 yhdistyksen aloitteesta alueelle kasvanut puusto hakattiin kaupungin työnä. Tämä sai pitkäisiksi tiedetyn hirvenkellon siemenet aktivoitumaan. Nyt niitylle laaditaan hoitosuunnitelmaa yhteistyössä kaupungin ympäristönsuojelusuunnittelija Anne Hirvosen kanssa.

Marko Jaakkola havaitsi uhanalaisen kuusamankääpiökoin esiintymän Haaviston lehdossa. Harjuniityn keskustan asemakaavaehdotuksen alueella. Laji on Euroopan Unionin erityisvastuulaji Suomessa.

Luonnonsuojelutyöstä lähetettiin eri tahoille seuraavat raportit:

7.7. Raportti katselmuksesta 2.7.2024 palosirkkan esiintymillä Siuron venesatamasta Kuljun Pyymäelle. Katselmuksessa olivat Pirkanmaan ELY-keskuksen ylitarkastaja Susanna Intke, sekä Marko Jaakkola ja Kaija Helle SLL Nokian yhdistyksestä.

1.9. Muistio kaupungin ympäristönsuojelusuunnittelija Anne Hirvoselle Linnavuoren Raiskion niityn uhanalaisen vaarantuneen (VU) hirvenkellon (*Campanula cervicaria*) esiintymän ensiavusta ja ennallistamistarpeista.

16.9. Raportti kaupungin Infrapalvelulle vieraslajin hävitystalkoista Utolan lehdossa 26.6., 10.7., 18.7., 31.7. ja 19.8.

18.10. Perinnebiotoopin hoitopäiväkirja Pirkanmaan ELY-keskukselle Helmi-kohteen hoitotöistä Maatialanharjun kedolla ja perinnebiotoopilla.

24.10. Raportti Pirkanmaan ELY-keskukselle vuonna 2024 tehdyistä hoitotöistä uhanalaisen vaarantuneen (VU) palosirkkan (*Psophus stridulus*) esiintymillä Nokian Siuron venesataman sekä Pyymäen kedon esiintymillä ja laajennuksella.

4.3 Luonnonsuojelutapahtumat

8.5. Etapin Luppo-ryhmä oli haravoimassa Maatialan ketoa viisin käsin ja Kaija Helteen ohjein.

14.5. Katselmus Haavistolla ja Utolassa Harjuniityn asemakaavan vaikutuksista lehtojen luontoon. Mukana olivat kaavoitusyksikön projektipäällikkö Jorma Hakola, ympäristönsuojelusuunnittelija Anne Hirvonen ja kaupunkikehityslautakunnan edustaja Esa Alanne sekä kaksi alueen maanomistajaa. Yhdistystä edustivat Keijo Rantanen, Tiina Kauppi, Kaarina Davis, Anni Kuisma ja Kaija Helle. Esa Alanteen käytöksestä reklamoiitiin hänen vähättelevästä suhtautumisesta yhdistyksen toimintaan.

14.5. Katselmus Maatialanharjun kedolla ELY-keskuksen ylitarkastaja Veera Mäkitalon ja kaupungin ympäristönsuojelusuunnittelija Anne Hirvosen kanssa. Kaija Helle edusti yhdistystä.

16.5. Uusittiin Pyymäen kedon nauha-aidat ja kyltit Etapin Kuukkeliin kanssa. Mukana oli seitsemät käsiparit Marko Jaakkolan ohjaamana.

24.5. Katselmus Utolassa Haavistontien pohjoispuolella jättipalsamin alkulähteiden kartoittamiseksi. Kaija Helle selvitti idästä tulevan ojanteen esiintymiä ympäristönsuojelusuunnittelija Anne Hirvosen kanssa.

4.6. Katselmus Utolan rotkossa jättipalsamin toteamiseksi. Tuossa vaiheessa tilanne näytti hyvältä. Haavistontien molemmiin puolin vieraslajia löytyi. Utolan alueelta hävitettiin jättipalsamia kaupungin kanssa tehdyn sopimuksen mukaan kuusissa talkoissa 12. ja 26., 10., 18. ja 31.7. sekä 19.8. Jätettä kertyi noin 100 säkillistä ja talkoissa oli kuusi-kahdeksan henkilöä kerrallaan. Lisäksi yksityishenkilöt kävivät kitkemässä jättipalsamia Utolassa. Lisäksi yksityishenkilöt kävivät kitkemässä alueen jättipalsamia.

17.6. Vieraslajitalkoot Hauvoissa, jossa hävitettiin jättipalsamia purolehdoissa. Mukana oli seitsemät

käsiparit. Yksityishenkilöt kävivät kitkemässä vieraslajia tämän jälkeen.

31.7. Hoitotalkoot palosirkan esiintymällä Siuron venesatamassa. Talkoissa hävitettiin sananjalkaa ja muuta kasvijätettä ja kaivettiin heinäjuurakoita. Tiina Kauppi vastasi talkoista ja mukana olivat viidet käsiparit.

1.8. Etappi ry:n Lupporyhmä hoiti Maatialanharjun ketoa kuuden hengen käsin Kaija Helteen opastamana.

4.8. Hoitotalkoot Maatialanharjulla. Talkoissa niitettiin länsipuolen perinnemaisemaa ja vietiin jäte pois. Täältäkin löytyi ahokissankäpälää. Maatialanharjun kedon luonnonsuojelualue tuli hoidettua kokonaan. Mukana oli neljä talkoolaista Kaija Helteen opastamina.

22.8. Lupporyhmän työnä laajennettiin Pyymäen ketoa itään. Korkeaa heinikkoa leikattiin siimaleikkurilla. Työssä poistettiin idässä ketoa halkovalla norolla kasvanutta pelto-ohdaketta ja ketoa kitkettiin. Jäte vietiin pois jätesäkeissä Marko Jaakkolan ja Kaija Helteen ohjeistamana. Mukana oli 7 luppolaista. Kaija Helle laatii hoitopäiväkirjat ELY-keskukseen.

8.8. Katselmus Nokian ev.lut. srk:n edustajien kanssa Kehossa, Timo Tuomisto sekä Onni ja Keijo Rantanen edustivat yhdistystä.

22.9. Hoitotalkoot palosirkan Pyymäenkedon esiintymällä. Talkoissa hoidettiin heinittynyttä lounaiskulmaa. Mukana oli kuusi talkoolaista Marko Jaakkolan johdolla. Kedolta löytyi uhanalaista viiruvahakasta toisen kerran vuoden 2020 jälkeen.

4.4 Tapahtumat ja retket

6.1. Nokian Lintukoulun perinteinen lintukävely

16.1. Jäsenilta Nokia-salin lämpiössä Kylmänojankatu 3. Matalan kynnyksen jäsenilta oli ilmoitettu yhdistyksen jäsenkirjeessä ja tavoitteena on tutustua ja keskustella toiminnasta jäseniä kiinnostavista asioista. Paikalla oli 7 henkilöä ja tilaisuudessa käynnistettiin uusi Retki-ryhmä (WhatsApp-ryhmä), ylläpitäjä Anni Kuisma.

28.1 Hämäräretki Pitkäniemen ympäristöön. Retkellä selvitimme sairaalan rakentamisen ja käytön historiaa, arkkitehti Magnus Schjerfbeckin arkkitehtuuria ja rakennusten ilmavaa asettelua sekä kaavamuutosehdotuksesta luontoon ja kulttuuriympäristöön kohdistuvia vaikutuksia. Vaelsimme puiston läpi tammikuun illan ohuessa valossa Kaija Helteen opastamana. Mukana oli 11 retkeläistä, joista yksi oli 4-vuotias.

5.-28.2. *Luonto lainassa* Kulttuuri- ja kirjastotalo Virrassa ja Linnavuoren kirjastossa. *Luonto lainassa* -viikon teemana oli lähiluonto ja sen merkitys. Viikon aikana kirjastoissa jaettiin tietoa luonnossa, luontoharrastusmahdollisuuksista sekä SLL Nokian toiminnasta. Nokian pääkirjasto Virrassa ja Linnavuoren sivukirjastossa oli esillä muun muassa eläinten pesiä ja muita luonnon ihmeitä. Lainaaminen on hyvä esimerkki ekologisuudesta ja kirjastoilla on tärkeä merkitys tiedonvälittäjinä.

7.2. Luontoilta Kerholan juhlasalissa. Asiantuntijat vastasivat yleisön kysymyksiin. Luontoillan vetäjänä toimi toimittaja ja tietokirjailija Markku Lappalainen. Asiantuntijat olivat Sami Ojala, kalat ja vedet (Kokemäenjoen

vesistön vesienhoitoyhdistys = KVVY); emeritusprofessori ja kasvitieteilijä Heikki Toivonen, kasvit; biologi, sienikirjailija Lasse Kosonen, linnut ja sienet; biologi Anne Hirvonen, luonnon monimuotoisuus; luontoasiantuntija Olli Haukkoara, nisäkkäät; Tampereen Hyönteistutkijain Seura ry., pj. Tero Piirainen, perhoset ja palosirkka sekä Pirkanmaan ELY-keskus sekä Life Revives-hanke Katja Vainionpää raakku ja puurotaimen. Läsnä oli 60 osallistujaa ja uusintaa toivottiin heti.

11.2. Koskikararetki Siuronkoskella, Nokian Lintukoulun järjestämänä. Läsnä oli 30 osallistujaa Anne Viitalaakson opastamana.

16.5. Geokätköilijöiden ja SLL Nokian roskatempaus Kankaantaassa 60 osallistujan kanssa. Tapahtuma on osa Miljoona roskapussia -kampanjaa. Tempauksen järjesti Tanja Malmberg.

18.5. Retki Torronsuon kansallispuistoon Tammelaan. Katselimme ja kuuntelimme suon keväistä tunnelmaa. Menimme bussilla ja Tampereelta oli kiinnostuneita. Veloitimme bussista 20 euroa. Mukana oli 33 retkeläistä läkähdyttävässä säässä. Sanna Lehtinen ja Kaija Helle opastivat.

25.5. Lintutarkkailua Pitkäniemen lintulavalla. Erityisesti lapsille ja koko perheille suunnattu lintujen tarkkailutapahtuma Pitkäniemen lintulavalla. Asiantuntijana oli Anne Viitalaakso. Osallistujia oli 15, joista kaksi lapsia.

16.6. Luonnonkukkapäivänretki Ruutanen pähkinälehtoon. Pähkinäpensaalla runsaus, metsäruusun kukinta ja kangaskortteen esiintymä ihmetyttivät 15 osallistujaa. Kaija Helle opasti.

18.8. Suomen luonnonpäivänretki Maatilaan ja Viikkiin. Retkellä Keijo Rantanen esitteli vanhan kulttuuriympäristön asutuksen historiaa ja muinaisjäännöksiä ja Kaija Helle kulttuurimaisemien ja Pyhäjärven rantalehdon luontoa. Mukana oli 15 kiinnostunutta retkeläistä.

2.9. Perinteinen sienitapahtuma K-Supermarket Löytiksen aulassa, Lasse Kosonen ja Anne Hirvonen esittelivät niukan syksyn sieniä 100:lle kiinnostuneelle. Timo Tuomisto ja Kaija Helle olivat järjestämässä.

5.9. Keijo Rantanen ja Kaija Helle olivat kirjaston 1-luokkalaisille ja heidän vanhemmilleen järjestetyssä Kumppanuustapahtumassa. Keijo esitteli lasten kaukoputken käyttöä Onni Rantasen kuvien ja Kaija luontoteltan lajeja. Ständillämme kävi 40 aikuista ja 30 ekaluokkalaista.

13.10. Syysretki Seitsemisen kansallispuistoon Soljasen soille kimppakyydeillä. Mukana oli 12 osallistujaa, joista muutama keräsi karpaloita, muutama viihtyi poluilla ja kaikki keräsivät suppilovahveroita. Kaija Helle opasti.

2.12. ”Luontokuvia ja tarinoita” Kerholan Polónin salissa. Palkittu kuvaaja Kari Leo esitteli otoksiaan niiden taustoista kertoen 50:lle katsojalle.